

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ, ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΟΥΣΙΩΝ (ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΑΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΩΣ ΤΗΝ 1Η ΙΟΥΝΙΟΥ 2015)

Η ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών αποτέλεσαν αντικείμενο εναρμόνισης από το 1967 με στόχο να διασφαλιστεί η προστασία της υγείας και του περιβάλλοντος καθώς και η ελεύθερη κυκλοφορία των εν λόγω προϊόντων. Το σύστημα αυτό αναθεωρήθηκε εις βάθος με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008, ο οποίος αντικαθιστά σταδιακά την αρχική οδηγία.

ΠΡΑΞΗ

Οδηγία 67/548/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1967, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν στην ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικινδύνων ουσιών.

ΣΥΝΟΨΗ

Η οδηγία για τις επικίνδυνες ουσίες αποτελεί το πρώτο κείμενο για την εναρμόνιση στον τομέα των χημικών προϊόντων. Υποχρεώνει τους προμηθευτές να ταξινομήσουν, να επισημαίνουν και να συσκευάζουν τις επικίνδυνες ουσίες σύμφωνα με εναρμονισμένους κανόνες. Στόχος είναι η βελτίωση της προστασίας του ανθρώπου και του περιβάλλοντος από τους κινδύνους που ενέχουν αυτά τα προϊόντα, καθώς επίσης και η διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προϊόντων.

Με την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων (κανονισμός ΤΕΣ) τον Ιανουάριο του 2009 ξεκίνησε μια μεταβατική περίοδος κατά τη διάρκεια της οποίας λειτουργούσαν και τα δύο συστήματα. Αυτό σημαίνει ότι ο κανονισμός ΤΕΣ, ο οποίος έχει ήδη αντικαταστήσει πολλές από τις διατάξεις της οδηγίας για τις επικίνδυνες ουσίες, θα την αντικαταστήσει οριστικά από την 1η Ιουνίου 2015.

Ορισμοί και πεδίο εφαρμογής

Η οδηγία για τις επικίνδυνες ουσίες ισχύει για τις ουσίες, ήτοι τα χημικά στοιχεία και τις ενώσεις τους στην φυσική τους κατάσταση ή όπως παράγονται από τη βιομηχανία. Τα παρασκευάσματα, ήτοι τα μίγματα ή διαλύματα που αποτελούνται από δύο ή περισσότερες ουσίες, καλύπτονται από την οδηγία 1999/45/ΕΚ (οδηγία για τις επικίνδυνες ουσίες).

Σύμφωνα με την οδηγία, επικίνδυνες θεωρούνται οι ουσίες που ανήκουν σε μια από τις παρακάτω 15 κατηγορίες κινδύνου:

- ✓ εκρηκτικές
- ✓ οξειδωτικές
- ✓ ευκόλως εύφλεκτες, λίαν εύφλεκτες ή εύφλεκτες
- ✓ πολύ τοξικές ή τοξικές
- ✓ επιβλαβείς
- ✓ διαβρωτικές
- ✓ ερεθιστικές
- ✓ ευαισθητοποιητικές
- ✓ καρκινογόνες
- ✓ μεταλλαξιγόνες

- ✓ τοξικές για την αναπαραγωγή
- ✓ επικίνδυνες για το περιβάλλον

Ορισμένα προϊόντα εξαιρούνται ρητώς από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας (π.χ. φάρμακα και καλλυντικά, ραδιενεργές ουσίες, απόβλητα κ.λπ.). Επίσης, το εν λόγω νομοθέτημα δεν ισχύει για τη μεταφορά των επικίνδυνων εμπορευμάτων. Στον τομέα αυτό, οι κανόνες που ισχύουν βασίζονται σε διεθνή κείμενα.

Διπλή ταξινόμηση έως την 1η Ιουνίου 2015

Η ταξινόμηση μιας ουσίας αντικατοπτρίζει τόσο τον τύπο όσο και το επίπεδο επικινδυνότητας της ουσίας, δηλαδή τους πιθανούς κινδύνους για τον άνθρωπο ή το περιβάλλον. Οι προμηθευτές χημικών προϊόντων οφείλουν να τα ταξινομήσουν πριν τα διαθέσουν στην αγορά είτε πρόκειται για ουσίες:

για τις οποίες η ταξινόμηση είναι εναρμονισμένη και ως εκ τούτου υποχρεωτική για τους προμηθευτές (βλ. το παράρτημα VI του κανονισμού ΤΕΣ, το οποίο περιλαμβάνει καταλόγους επικίνδυνων ουσιών για τις οποίες η ταξινόμηση έχει εναρμονιστεί σύμφωνα με την οδηγία για τις επικίνδυνες ουσίες και τον κανονισμό ΤΕΣ αντίστοιχα) είτε

για τις οποίες οι προμηθευτές οφείλουν να προβούν σε αυτοταξινόμηση σε σχέση με συγκεκριμένα κριτήρια, που αποτελούν τις 15 κατηγορίες κινδύνου που καθορίζονται στην οδηγία (βλ. ανωτέρω) ή τις 28 τάξεις κινδύνου που τις αντικατέστησαν με τον κανονισμό ΤΕΣ.

Περίοδος σταδιακής εφαρμογής

Από την 1η Δεκεμβρίου 2010 και μέχρι την 1η Ιουνίου 2015, οι ουσίες πρέπει να ταξινομούνται τόσο σύμφωνα με την οδηγία για τις επικίνδυνες ουσίες όσο και σύμφωνα με τον κανονισμό ΤΕΣ. Ειδικότερα, αυτό σημαίνει ότι κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου θα πρέπει και οι δυο ταξινομήσεις να εμφανίζονται μαζί στα δελτία δεδομένων ασφαλείας. Τα δελτία αυτά περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τις ιδιότητες, τους κινδύνους, τις προφυλάξεις κατά τον χειρισμό μιας ουσίας κ.λπ. και στοχεύουν στη διασφάλιση της ασφαλούς χρήσης της.

Συσκευασία και επισήμανση

Η επισήμανση αποτελεί τη βασική πηγή ουσιαστικής και συνοπτικής πληροφόρησης που παρέχεται στον χρήστη για τους κινδύνους σε σχέση με μια ουσία και τις προφυλάξεις που απαιτούνται κατά τη χρήση της. Συνεπώς, οι προμηθευτές οφείλουν να τοποθετούν επισήμανση σε κάθε συσκευασία που περιέχει ουσία η οποία έχει ταξινομηθεί ως επικίνδυνη πριν τη διάθεσή της στην αγορά.

Από την 1η Δεκεμβρίου 2010 και εξής, οι ουσίες πρέπει να επισημαίνονται και να συσκευάζονται σύμφωνα με τον κανονισμό ΤΕΣ, ο οποίος κατήργησε και αντικατέστησε τις διατάξεις της οδηγίας για τις επικίνδυνες ουσίες.